

Hørings svar fra Optikerbransjen – Evaluering av prismodeller for de nasjonale e-helseløsningene

02.05.2023

Optikerbransjen ønsker å komme med følgende innspill til de foreslåtte prismodellene for de nasjonale e-helseløsningene

Optikerbransjen, tidligere Synsinformasjon, er en bransjeorganisasjon som representerer over 500 optiske virksomheter over hele Norge. Vårt formål er bidra til at de optiske virksomhetene yter samfunnet best mulig synshjelp, samt å arbeide for å fremme kunnskap om optikernes fagkunnskap og øke den generelle kunnskapen i samfunnet om viktigheten av godt syn og god øyehelse.

Vi i Optikerbransjen takker for muligheten til å komme med innspill til prismodeller for de nasjonale e-helseløsningene. Bransjen består av mange små og mellomstore bedrifter, hvorav majoriteten eies og drives av selvstendige optikere. Vi mener det er fornuftig at det i høringen skilles mellom samfunnsøkonomiske og bedriftsøkonomiske gevinster, da det til dels vil være store ulikheter mellom dem.

Formålet til pris- og finansieringsmodellene

Optikerbransjen deler målsettingen om at finansieringsmodellen stimulerer til innføring, samhandling mellom aktører og fremmer bruken av digitale tjenester. Vår målsetting er å koble oss tettere på resten av helsevesenet og ser verdien av å koble oss på Helsenet som bransje. Grunnen til at ingen av aktørene i bransjen per nå har valgt å koble seg på, begrunnes med økonomiske forhold. Både tilkoblingsavgiften og den månedlige kostanden veier ikke opp for de gevinstene bransjen har per i dag.

Helsenett

Vårt innspill vil være at prismodellen bør basere seg på fastpris, som gir forutsigbarhet og som er enkel å administrere. Dersom bruk av tjenesten skal belastes med en kostnad vil det medføre lavere bruk av tjenestene, som er mot sin hensikt.

I dag er kostnadsfordelingen skjønnsmessig. Som en representant for en bransje med mange små aktører, er vi opptatte av å ivareta mindre bedrifter og gi dem muligheten til å samhandle med større offentlige aktører. Dersom kostnadsfordelingsprinsippet ikke tar hensyn til økonomisk bærekraft og størrelse, vil det ekskludere flere av de mindre virksomhetene til å oppnå måloppnåelsen om at flere skal ta del i digitalisering og samhandle med andre helseprofesjoner.

Samhandling med andre aktører

Fra et samfunnsøkonomisk perspektiv vil det være positivt om optikere kan sende og motta henvisninger til annet helsepersonell. Vi har direkte henvisningsrett til øyeleger og fastleger, og det sendes mange henvisninger og rapporter. I og med at det ikke kan sendes digitalt i dag, får pasientene enten med seg henvisningene på papir, eller de sendes per post. Dette er tidkrevende for pasientene. Vi ønsker å jobbe tettere med andre deler av helsevesenet, men så lenge det ikke er incentiver for bransjen til å koble seg på, er vi redd for at pasientene er de som blir skadelidende.

Pris per lokasjon

Det er fremmet et forslag om at det skal innføres avgift per lokasjon til forskjell fra hvordan det er i dag. Dette vil vi fraråde, da det er flere aktører i bransjen som drives som ett selskap med flere lokasjoner. Dette er aktører som vurderer å koble seg på Helsenett. Dersom disse blir belastet per lokasjon, vil det sitte lenger inne å ta investeringen og dermed får man ingen first-movere i bransjen. Da er vi bekymret for at det vil ta enda lenger tid før de andre aktørene i bransjen følger etter.

Nytten for små virksomheter

Nyttebegrepet er som det står beskrevet mer administrativ krevende å beregne enn skjønnsmessige fordelinger. Som en liten virksomhet vil nytten eller gevinsten for bedriften ikke nødvendigvis være positiv ved å koble seg på Helsenett. Skjønnsmessig vurderinger som i dag er å foretrekke, da nytte er et relativt begrep for virksomhetene. Vi sier oss enige i beskrivelsen at det både er mer krevende å fastsette ikke-prissatte virkninger, og finne konsensus for hvem nytten tilfaller. Dermed mener vi at kostnadsprinsippet heller bør skjønnsmessig vurderes slik som i dag, men at de små virksomhetene må tas spesielt hensyn til.

Helsenorge

Vi har tidligere vært i dialog med Norsk helsenett om tilgjengeliggjøring av informasjon angående syn og spesielt briller- og kontaktlinseinformasjon på Helsenettet. Dermed vil vi komme med noen innspill til prismodellen og kostnadsfordelingen for denne delen av høringen også. Våre innspill er at prismodellen bør basere seg på fastpris. Dette alternativet vil gi større forutsigbarhet og være mindre administrativt krevende enn variabel prising og hybridprising. Når det gjelder kostnadsfordelingen, bør den fra vårt synspunkt være som i dag, eller baseres på økonomi og størrelse.

Oppsummering

Som en representant for en bransje med mange små aktører, er vi opptatte av å ivareta mindre bedrifter og gi dem muligheten til å samhandle med større offentlige aktører. Dersom kostnadsfordelingsprinsippene ikke tar hensyn til økonomisk bærekraft, vil det ekskludere flere av de mindre virksomhetene til å ta del i en ny digitalisert hverdag.

Vi håper at våre synspunkter vil bli tatt i betraktning i den videre utformingen av prismodeller og kostnadsfordeling.

Med vennlig hilsen

Optikerbransjen

Tina Alvær
Daglig leder